

Echinocereus

i mit kolde drivhus 1. del

Tekst og foto: Finn Larsen

Et af mine drivhuse er uden varme hele året og er derfor, hvad man betegner som et koldt drivhus - i særlig grad om vinteren. Jeg har altid dyrket og i mindre grad samlet planter til det kolde hus sideløbende med planter til de varme huse. Det kolde drivhus bruger jeg nu også til planter, som er overvintret i et af de varme drivhuse f.eks. under bordene, men skal have et sommerophold i lyset. Det er selvfølgelig en af grundene til at samlingen i det kolde ikke er voldsomt stor - der skal jo være plads til det hele. En del af pladsen er også opholdssted for mine vinterhårde pødeunderlag. Jeg vil gerne finde frem til et godt vinterhårdt pødeunderlag, som ikke skrumper om vinteren som de fleste hårdføre *Opuntia* plejer at gøre, og jeg tror jeg har fundet frem til en god *Opuntia* fra Utah som både er hårdfør og saftstabil. Ofte går "teknikken" ud på at planterne om efteråret mindsker saftspændingen i cellerne for derved bedre at kunne tåle frosten. Det betyder også, at planterne lægger sig fladt ned og det ser unægtelig fjollet ud når en hel række pødede *Sclerocactus* lægger sig hen ad bordet i løbet af vinteren. I det samme drivhus har jeg også en del hårdføre *Echinocereus* som jeg både har sået selv, købt eller fået foræret. Her er teknikken i øvrigt den samme - nemlig at planterne reducerer væskeindholdet ved vinterklargøring. Det er knapt så tydeligt som hos *Opuntia*, men hvis man er opmærksom, ses det tydeligt.

Den mindste af dem alle *Echinocereus viridiflorus* Engelm. 1848 er fuld hårdfør i koldt drivhus og sikkert også på friland med beskyttelse. Denne lille *Echinocereus* vokser så langt mod nord som South Dakota, men findes også langt mod syd i staterne Coahuila og Chihuahua i det nordlige Mexico. Engelm. beskrev typearten

ud fra materiale fra South Creek i New Mexico, men en del lokale varianter/underarter er en selvfølge som resultat af det store udbredelsesområde. Det lokale navn er Green Hedgehog. Jeg har anvendt *Echinocereus viridiflorus* som hårdført pødeunderlag til *Pediocactus* sp. Det har fungeret fint i mange år selvom *E. viridiflorus* også skrumper om vinteren.

Echinocereus viridiflorus i vinterhvile

Nogle af de andre er lidt vanskelige at se forskel på, selvom de vokser forskellige steder i naturen. Lad os derfor se på dem en ad gangen: *Echinocereus triglochidiatus* blev beskrevet af Engelm. i 1858. Navnet hentyder til plantens tornede lighed med et pindsvin. Lokalt kaldes den for claret-cup hedgehog, hvilket betyder noget i retning af et pindsvin med skålformede blomster.

Planten danner med tiden store grupper med mange hundrede hoveder, som sidder tæt ved

***Echinocereus triglochidiatus*
skrumpet til vinteren**

***Ældre Echinocereus triglochidiatus*
oprindeligt sået af tidligere ejer i 1978**

hinanden. Typelokaliteten er Wolf Creek i New Mexico, men den vokser mange andre steder i Arizona og New Mexico og har udviklet lokale varieteter i flere stater. De forholdsvis store skålformede blomster er iøjnefaldende med sine skarlagensrøde farve og den karakteristiske grønne griffel. Da den er meget kuldetolerant findes den i op til 3000 meters højde. Et mikroklima som svarer til dette, kan jeg snildt opretholde på mit kaktusbord i drivhuset i 20 m.o.h.

blomsten for at nå frem til nektaren, som befinder sig i bunden af blomsten og får på den måde hele hovedet dækket med pollen. Hele slægten *Echinocereus* adskiller sig i øvrigt markant fra de øvrige kaktus ved, at blomsterknopperne vokser frem og bryder igennem epidermis lige over areolen, hvilket efterlader et sår og senere et ar når blomsten falder af. Hos de øvrige kaktus vokser knoppen frem i areolen eller fra axillen mellem areolerne.

Blomsterne hos *Echinocereus triglochidiatus* vidner med sine mange støvdragerer og blomstens form om, at kolibrier er den primære bestøver. Fuglen er nødt til at stikke hele hovedet ned i

***Echinocereus triglochidiatus* sået 1977**

***Echinocereus coccineus* sået 1985**

Echinocereus triglochidiatus var. *melanacanthus* =
Echinocereus coccineus

Echinocereus triglochidiatus
med mere orange blomst

Ungplanter af *Echinocereus coccineus* og
Echinocereus triglochidiatus til sammenligning -
med tydeligt begyndende indskrumpning i toppen.

Ældre *Echinocereus coccineus* i blomst

Echinocereus coccineus er egentlig en underart eller varietet af *E. triglochidiatus*, men er indimellem blevet anerkendt som egentlig art - hvilket man har fastholdt i *The New Cactus Lexicon* fra 2006. Arten er også beskrevet af Engelmann i 1848 og han angiver typelokaliteten til Santa Fe - New Mexico. Planten danner også store grupper, men har en lavere vækst end *E. triglochidiatus*. Også denne har udviklet en del lokale varieteter, men alle har den samme skarlagensrøde

blomst som kendes fra *E. triglochidiatus*. *Echinocereus coccineus* er også udbredt i de samme stater som *E. triglochidiatus*, men ydermere i Californien, Nevada og gennem Texas næsten helt ned til den mexicanske grænse. De bedste kloner til vores kolde drivhuse skal nok hentes (som frø!) i de nordligste udbredelsesområder. I kultur synes jeg der er forskel på de to arter, *E. coccineus* har en noget lavere vækst end *E. triglochidiatus* og det forekommer mig at den

Echinocereus coccineus

skrumper noget mere igennem vinteren og således er godt rynket i det tidlige forår.

Echinocereus triglochidiatus var. *mojavensis* forma *inermis* er den eneste form som adskiller sig væsentligt fra resten, idet den som navnet siger "inermis" er ubevæbnet eller forsvarsløs - dvs. uden torne. Den er noget mindre af vækst end de øvrige og danner med tiden en lille tæt gruppe som vil blomstre fint. Som altid er der læssevis af synonymer, som skal forvirre fjenden - *Echinocereus paucispinus* var. *triglochidiatus* Schumann 1896, *Cereus triglochidiatus* Engelmann 1848, *Cereus gonacanthus*, *Echinocereus triglochidiatus* var. *mojavensis* "inermis". Lokalt navn: spineless hedgehog

***Echinocereus triglochidiatus*
var. *inermis***

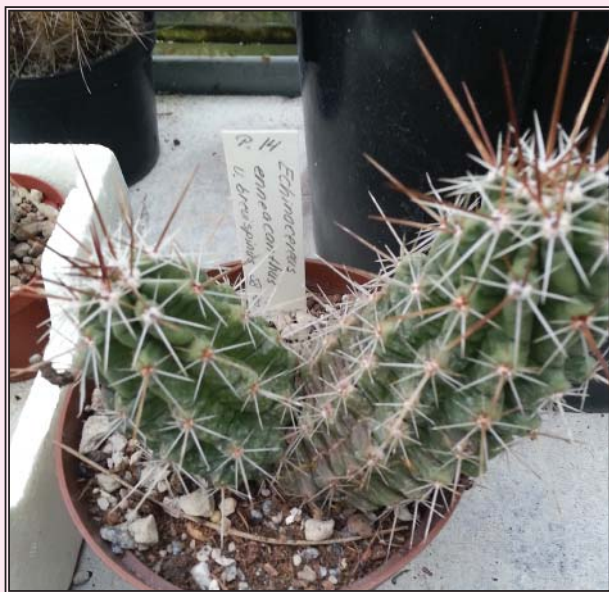
OBS!!
Fortsættes i næste nummer af
"Kaktus og andre sukkulenter"

Echinocereus

i mit kolde drivhus 2. del

1. del blev bragt i nr. 1, 2015

Tekst og foto: Finn Larsen

Ungplante af *Echinocereus enneacanthus*

Echinocereus enneacanthus Engelm 1848 er på samme måde som ovenstående en gruppeddannende plante som i naturen danner kæmpegrupper.

Arten er mest udbredt i det nordlige Mexico, men vokser også i det sydlige USA. Har normalt lange torne og har derfor det lokale navn - Straw-Colored Hedgehog. Bærrene skulle være spiselige og nogenlunde smage som jordbær, hvilket har givet anledning til endnu et lokalt navn - Strawberry hedgehog cactus. Billedet viser varieteten *brevispinus* som er en korttornet fætter. Planten tåler fint frost, men rødterne er lidt sarte og tåler ikke overvanding. Som man kan se af etiketten på billedet, har jeg ikke megen erfaring med denne art i koldhus (P 14 = erhvervet som plante i 2014), men der bliver næppe problemer i denne vinter.

Echinocereus pectinatus (Scheidweiler 1838) Engelm 1848 kender de fleste af os, men som regel har vi den i det varme drivhus, idet de fleste kloner ikke tåler så meget frost. Jeg har to planter/kloner i det kolde drivhus, hvoraf den ene tager vinteren som en leg og bryder i blomst sammen med de øvrige. Den anden klon klarer såmænd frosten fint, men et eller andet går galt, idet den har meget vanskeligt ved at komme i gang igen om foråret. Som regel plejer den lige at påbegynde væksten i sensommeren - og så er det jo næsten godnat igen. Lokalt navn Comb Hedgehog eller Texas rainbow cactus

De ovenstående *Echinocereus*-arter vokser i områder med græssteppe hvilket betyder, at der er nogen fugtighed til stede i en stor

Echinocereus pectinatus

Denne *Echinocereus pectinatus* overlever, men mistrives i koldhuset

del af året. I det kolde drivhus vandes og gødskes planterne regelmæssigt forår og efterår. *Echinocereus triglochidiatus* samt *Echinocereus coccineus* kan godt lide en del vand, men helst forår og sensommer. De har det ligesom *Sclerocactus* og *Pediocactus*, at de helst vil have fred i den varmeste tid, som er juli måned - så på den årstid holder jeg lidt igen med vandingen. Drivhuset holdes åbent hele året, endda med åben dør, så der fri adgang for frisk luft og naboens kat. Luften kan dog blive for frisk når kraftige storme huserer landet, og i så tilfælde bliver det hele lukket af. Ikke så meget af hensyn til planterne, men mere for at undgå at ruderne bliver presset ud af stormen. De forskellige former af *E. triglochidiatus* og *E. coccineus* kan krydses. Det er ikke altid at alting lykkes, men der kommer i reglen en del frugter på planterne. Jeg har sået en del af dette frø og planterne skal senere anvendes forsøgsvis som underlag for f.eks. *Sclerocactus* og *Pediocactus*.

Der findes flere andre *Echinocereus* arter som kan trives i det kolde drivhus. Jeg har forsøgt med andre som desværre ikke overlevede fimbulvintrene for et par år tilbage. Så må man jo på den igen og prøve sig frem med nogle af de arter, som opholder sig i det varme hus. Jeg flytter dog ikke bare planterne fra det varme til det kolde hus, men i stedet forsøger jeg forsigtigt med lidt unge stiklingeformede planter.

Echinocereus i koldhus er et interessant emne, som andre måske også har erfaring med. Skriv evt. om dine erfaringer til bladet eller på hjemmesiden så vi alle kan lære og prøve noget nyt.

Formodentlig en minimutant af *Echinocereus triglochidiatus* i vinterhvile